

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-07-000 858
БањаЛука, 25.3.2009. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Драгослава Лукића, као предсједника вијећа, Петра Бајића и Јанка Нинића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца Е. из Н. С., као правни сљедник П.П. Ђ. из Н. С., кога заступа директор Ђ. В., против туженог СРП Р. из Б. Л., кога заступа С. М.-Б., адвокат из Б. Л., ради плаћања дуга у износу од 10.400,71 КМ, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број Пж-92/05 од 22.12.2006. године, на сједници одржаној 25.3.2009. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се усваја, преиначава се пресуда Окружног суда у Бањој Луци број Пж-92/05 од 22.12.2006. године, тако што се жалба тужиоца одбија и првостепена пресуда Основног суда у Бањој Луци број Пс-204/00 од 24.1.2005. године, потврђује.

Обавезује се тужилац да туженом накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 900,00 КМ, све у року од 30 дана под пријетњом извршења.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда Бањој Луци број Пс-204/00 од 24.1.2005. године одбијен је тужбени захтјев тужиоца Е. из Н. С. којим је тражио да му тужени Р. из Б. Л. плати дуг у износу од 10.400,71 КМ са законском затезном каматом почев од 1.8.1998. године до исплате (став 1.). Тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове спора у износу од 850,00 КМ у року од 30 дана по правоснажности пресуде под пријетњом извршења (став 2.).

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број Пж-92/05 од 22.12.2006. године жалба тужиоца је уважена, преиначена пресуда Основног суда у Бањој Луци број Пс-204/00 од 24.1.2005. године тако што је тужени СРП Р. из Б. Л. обавезан да тужиоцу Е. из Н. С. исплати износ од 10.400,71 КМ са каматом почев од 1.8.1998. године, по каматној стопи коју су комерцијалне банке у РС исплаћивале на неорочене штедне улоге у тој валути у мјесту исплате до 18.5.2001. године, а од 19.5.2001. године до исплате по стопи одређеној Законом о висини стопе затезне камате (став 1.).

Обавезује се тужени да тужиоцу накнади трошкове спора у износу од 2.700,00 КМ (став 2.).

Тужени ревизијом побија другостепену пресуду због погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако што ће се жалба тужиоца одбити и првостепена пресуда потврдити или да се побијана пресуда укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

Одговор на ревизију није подесен.

Ревизија је основана.

У тужби тужилац захтјевом тражи да му тужени исплати дуг у износу од 10.400,71 КМ са законском каматом почев од 1.8.1998. године до исплате из основа уговора о пословно-техничкој сарадњи закључен дана 19.8.1995. године између предника тужиоца ПП Ђ. из Н. С. и туженог СРП Р. из Б. Ј.

Након проведеног поступка првостепени суд је утврдио: да су предник тужиоца ПП Ђ. из Н. С. и тужени дана 1.8.1994. године закључили уговор о пословно-техничкој сарадњи по којем је тужени преднику тужиоца уступио на кориштење пословне просторије у Н. С., а предник тужиоца се обавезао да ће за туженог вршити „запошљавање“ возила туженога као и остале услуге у домену своје дјелатности а тужени се обавезао да ће за извршене услуге платити 6% провизије за сваки организовани превоз; да су исте уговорне странке дана 19.8.1995. године закључиле уговор о пословној сарадњи по којем се тужени обавезао да ће на име извршених услуга (послова) од укупне вриједности (фактурне) платити 10% провизије и сносити све трошкове и казне везане за комисионе услуге платног промета у вријеме блокаде платног промета С. према РС, а обрачун трошкова ПП Ђ. из Н. С. ће извршити на крају сваког обављеног посла или по укупном окончању свих послова; да су предник тужиоца и тужених током 1995. године закључили више уговора о цесији и да је предник тужиоца туженом за извршене услуге испоставио рачун број 159/97 од 25.1.1997. године тражећи 10% провизије на укупан износ извршених услуга од 139.779,98 динара као и да тужени неприхвата да тужиоцу плати наведени износ који се тражи у овом спору.

Првостепени суд је одбио тужбени захтјев тужиоца налазећи основаним приговор туженога да је потраживање тужиоца по рачуну од 25.1.1997. године застарио, јер да је протекао рок застаре дужи од 3 године прописан одредбом чл. 374. став 1. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд одлучујући о жалби тужиоца усваја чињенична утврђења али не и правни закључак првостепеног суда да је застарјело потраживање тужиоца, при чему налазећи: „да се у овом случају ради о уговору о трајној пословној сарадњи из кога уговорне стране црпе своје интересе све док постоје послови, како је то наведено у члану 5. уговора. Да потраживања из таквог уговора застарјевају у општем року застарјелости те да се на конкретну ситуацију требају примијенити одредбе чл. 371. Закона о облигационим односима. Да се из уговора о цесији те извода из пословних књига тужитеља види да су исплате вршене током 1995. године и то углавном у 10-том мјесецу 1995. године и да је тужилац туженој испоставио рачун 25.1.1997. године по којој је рок плаћања 15 дана од дана испостављања, а који је захтјевом тражи у овом спору, па како је тужба првостепеном суду поднешена 11.5.2000. године, онда није протекао рок застарјелости дужи од 10 година“. Зато је другостепени суд жалбу тужиоца уважио, преиначио првостепену пресуду и туженог обавезао

да тужиоцу исплати износ од 10.400,71 КМ са законским затезним каматама, на начин ближе наведен у изреци другостепене пресуде.

Одлука другостепеног суда није правилна.

Међусобна потраживања из уговора у привреди, те потраживања за издатке учињене у вези с тим уговорима застаријевају за три године (чл. 374. став 1. Закона о облигационим односима – „Службени лист СФРЈ“, број 29/78 до 57/89 и „Службени гласник Републике Српске“, број 17/93 и 3/98, (у даљем тексту: ЗОО).

Појам уговора у привреди дефинисан је у чл. 25. ЗОО. Према тој одредби уговори у привреди су уговори што их предузећа и друга правна лица која обављају неку привредну дјелатност, имаоци радњи и други појединци који у облику регистрованог занимања обављају неку привредну дјелатност, закључују међу собом у обављању дјелатности, које чине предмет њиховог пословања или су у вези с тим дјелатностима. Имајући у виду циљ одредбе чл. 374 ЗОО, треба закључити да се трогодишњи застарни рок прописан овом одредбом односи управо на такво потраживање. То се свакако односи и на потраживање по предметном уговору о пословној сарадњи од 19.8.1995. године кога су закључили предник тужиоца и тужени, јер је ријеч о уговору кога су стране у спору закључиле у оквиру обављања њихове дјелатности за коју су као предузећа регистровани код надлежног суда у Н. С. и Б. Л.

Другостепени суд је, према томе, на правилно утврђено чињенично стање погрешно примјенио материјално право када је првостепну пресуду којом је одбијен тужбени захтјев преиначио и удовољио тужбеном захтјеву тужиоца.

Ревизија туженог је из наведених разлога уважена, преиначена другостепена пресуда тако што је жалба тужиоца одбијена и првостепена пресуда којом је одбијен тужбени захтјев потврђена, па је примјеном одредби чл. 250. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 58/03 до 63/07, у даљем тексту: ЗПП) одлучено као у изреци.

Туженом припадају трошкови спора који се односе на трошкове ревизијског поступка.

Наиме, туженог у овој парници заступа пуномоћник адвокат, који тражи накнаду трошкова ревизијског поступка који се односе на име састава ревизије у износу од 480,00 КМ, са 25% паушала на овај износ што износи 120,00 КМ, а затим увећан за 50% по основу правног лијека, што укупно износи 900,00 КМ.

Суд је усвојио овакав захтјев туженог, налазећи да му припадају трошкови спора који се односе на наведене трошкове, а по тарифном број 2 став 1. и 3. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник Републике Српске“, број 68/05), зато је примјеном одредби члана 386. и 387. став 2. ЗПП одлучено као у изреци ове пресуде у односу на трошкове ревизијског поступка.

Предсједник вијећа
Драгослав Лукић